Cselényi András

Filo(sz)-szemantika

VISSZHANG - LVIII. évfolyam, 9. szám, 2014. február 28.

A honi zsidóság elmúlt 160 évének sorsfordulóit, elfogadásuk és üldözéseik hektikus és konfliktusokban bővelkedő történelmét foglalja össze György Péter múlt heti cikke (*Egy lehetséges fordulat, ÉS,* 2014/6., febr. 7.). A történeti-szociológiai fejtegetés némely megállapítását kicsit sommásnak, a „magyar zsidó" kategóriát pedig túl tágnak érzem ahhoz, hogy a rajzolt társadalmi kép kellően árnyalt legyen. A korszak általam meg/átélt periódusának személyes tapasztalatai nem minden jelenségében igazolják vissza a szerző megállapításait. Nagy mértékben eltérő például a tipikusan budapesti asszimilált és a vidéki, különösen az '50-es, '60-as években vidéki kisvárosokban, gyakran ortodox vallási csoportokkal egy társadalmi közösséget alkotó neológ (a vallási kötöttségeket lazábban kezelő, de mégis, a maguk módján vallásos) zsidók gondolkodásmódja, életvitele. A cikk gondolati ívét talán zavaróan törné meg az átfogó és minuciózus elemzés, és persze a közlés terjedelme is behatárolt.

György Péter a napi realitások ismeretében kissé talán túlzott optimizmussal vizionálja a magyarországi modernitás (ismételt?) eljövetelét, és következetesen a „magyar zsidók" szóösszetétellel utal a vizsgált társadalmi csoportra. Ez az optimizmus akkor válik valósággá, ha majd a formula „zsidó magyarok" -ra vált. Hangsúlyosan, indulatmentesen és széleskörűen.